

AKR
KAR

Yıldız

HALKEVİ

Sayı : 17

Temmuz 1936

Yıl : 2

1934

İsmail

« Akpınar » da

İnkılâbımızın idealine ve Halkevi programının gösterdiği kültüre uygun olan yazılar neşredilir. Yazıların mümkün olduğu kadar ana diliyle işlenmesi birinci dileğimizdir.

Mecmuaya konmayan yazılar geri verilmez.

İçindekiler

Ekecik ve Hasan dağları eteklerinde

Niğde Tarihi

Kızıl bir akşam « Şiir »

Bir Hasta « Gerçek hikâye »

Öğretmen marşı « Şiir »

Folklor araştırmaları

Aşk Tahiriden derlemeler

Şehirde akşam « Şiir »

Maksim Gorgi « Büyük hikâye »

Celal Sahir'in temiz ruhuna « Şiir »

Turgut

M. Z. Oral

P. Ataç

Rasim Kocabaş

Sabri Güzel

M. Z. Oral

M. Elmacı

GaliP Doğan

B. S.

Hamit Çağlar

İmtiyaz sahibi : Eczacı Naim Erem, Umumî neşriyatı idare eden
Muallim Cevad

Niğde'de İl Basımevinde basılmıştır

OSMAN FERİT SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMU'NA
ARMAĞANIDIR

Sayı: 17

Yıl: 2

Temmuz 1936

AKPINAR

NİĞDE HALKEVİ DERGİSİ

Ekecik ve Hasan DAĞI ETEKLERİNDE

— Konuşma —

Okul Seferberliği köylüye duyurulduğu gündenberi; dolaştığımız köylerin içli hassasiyetini, temiz heyecanını, mukaddes saygılarını arı ve duru bir emanet gibi içimde saklıyorum. Ulusun bu en temiz ve ekseriyetli kütlesinin kurağlarına uğradıkça saffetin, itimadın; billorlaşan, maddeleşen tezahurlarına şahit olduk.

— Mektep için bir öküzüm vardı sattım. Mermer taşıdım, toprak taşıdım, isterlerse canımı da veririm.

Deyen 70 lık ihtiyar köylünün yüzünün yanık hatlarında yılların yüklene yüklene kıştırdığı ferağat bir ayet gibi derinleşiyordu. Yükselen Okulun beyaz divarlarına bir Havari vecdiyle baktığı zaman içinin taşan sevincine tercüman olamayan kelimeler, bulunamayan kelimeler bir göğüs kabarıklığı halinde erişilmez bir belâğat oluyordu.

Hasan dağı ve Ekecik !.. Aksarayın hayat dolu, bereket dolu ovasına, iki yünden iki granit göz gibi yıllardır baktığı

bu ihtişama bizi de ortak etti. Sararan ovaların şahlanmış bereketi bizim bu çok temiz davamızda Tanrıya bel bağlayan köylünün, Tanrıya iletilen en berrak dileği bize yardımcı oldu.

Akifin ideal ve feyyaz köy deye tehayyül ettiği bir hakikatla yüz yüzeyiz :

. . . . O Ekin bir tufan
Atlı girsene gömülür Buğdayın altında kafan

Otomobilin camlariyle öpüşen başaklar medeniyet ve teknikle onu doğuran değişmez ve eksilmez hazinenin bu en müsavi şerait içindeki kaynaşmasını ne derin bir hazla seyrettik.

— On yıldır görmediğimiz bu bereket bize on mektep yaptırır beğim ...

O bereket senin temiz iman ve tahammülünün bereketidir koca Türk !.. Biz davamızın bu müstesna yılında senin gülen gözlerine bakarak yol alıyor, hızımıza hız veren açık kalbliliğine güveniyoruz.

Hasan dağı, Ekecik eteklerinde kabara kabara uzanan hududsuz bir parıltı içinde içimizi doya doya yıkıyoruz. Otomobil görmeyen köylerde motorun hırıltısı masum bir ürkeklik uyandırırken Cumhuriyet Valisinin ne olduğunu tahmin edemiyen bu köy cemaati demokrat bir

Niğde Tarihi

« Akpınarın 15 ci sayısının 13 cü sahifesinden devam »

Çam ardı kazasının Bademderesi köyünde yattığını yazdığımız « Şah Torasan » hakkında araştırmalara devam ediyorum . Sonucunu « Niğde Tarihi » ne bırakarak şimdiye kadar elde edilen bilgileri yazıyorum :

Şah Torasan Büyük Selçuk devletinin büyük hükümdarı Alp Arslanın ümerasındandır . Bu çağlarda Anadoluya akın eden Türk kabileleriyle birlikte Anadolu sınırlarına gelmiş ve gitmiştir. Dânişmendiye hükûmetini kuran Ahmet Dânişmend Gazi de bu suretle Anadoluya yapılan akınlar da bulunmuş ve yararlığı görülmüş-

hüviyetin gülen ve konuşan müsamehası içinde, psikolojisinin en temiz tecellilerini göstermekte birbirile yarış ediyor .

— Yapacağınız mektep sizin biricik sarayınızdır . Sizi okutacak, sizi kalkındıracağız .

— Sağ ol beğim ...

İçli bir düa, bir mabed sükûtu .. Bütün marazî tahassüslerden uzak birbirleriyle kucaklaşan geniş ve bahtiyar bir tahassüs tablosu .

Yıllardır alıştıkları ceberut, tahâkküm, sopa, anlamadan anlamış görürmek ... Dalan gözlerde bir ürperiş ... Hakikatla baş başa .

— Suyumuz çok soğuktur Paşa hazretleri bir ayran yapalım mı ?

Hasan dağının karından, Ekeciğin temiz havasından, köylünün gönül kaynağından çıkan bu ses ve bu ayran ...

tür; her ikisi de Alp Arslanın teveccühünü kazanmışlardır. Binaenaleyh gerek Ahmet Dânişmet Gazi gerek Şah Torasan Alp Arslan zamanında Anadoluya gelen ilk akıncı beylerden ve Selçuk devletinin seçilmiş kumandanlarından dır .

Alp Arslanın ölümünden sonra Melikşah zamanında da bu akınlar devam etti, Şah Torasan (طرسان التركمانی) Erciyaş havalisini Ahmet Dânişmend de Sivas ve Elbistan taraflarını Bizanslılardan almaya çalışıyorlardı . Çünkü bu beylere; aldıkları yerlerin ve kuracakları devletlerin kendilerine ait olacağına dair ellerine Alp Arslan Yarığ Abbasî halifesi Mutasım da [alem ve menşur yani bayrak ve buyrultu] vermişti . 466 H. ve 1073 M. Yılında Melik Ahmet

kana kana içiyoruz ..

Önlerine konulan planın teferruatı onlara izah ediliyor, odaların eni boyu hakkında bol bol tafsilat veriyoruz .

Beş günlük bir gezinin bizde kalan hatırası : Değişen sade şekil değil, bu mesut değişmenin içinde ne engin bir kaynaşma var . Öze girdikçe derinleşen velvelesiz, çağiltısız bir akış .. Bu akış bizim vecdimizdir .. Onlarla baş başa kalmak bizim millî ibadetimizdir .

Husran bunları hakir görmekte, bunları anlamamakta imiş . Her Köyde yükselen Okul bu hüsrana deecek birer nur olacaktır .

Hasan dağı ve Ekecik !. Bu nur senin azametini de, başı boş irtifamı da geride bırakacaktır .

TURGUT

Gazi ve Şah Torasan Milikshahtan aldıkları 60 bin kadar askerle Malatya taraflarından hareket ederek Sivası zabdetteler . Burada ordularını ikiye ayırdılar . 30 bini ile Şah Torasan Kayseri üzerine geldi . Ve Kayseriyi aldı . Kendisine merkez yaptı Melik Ahmed Gazi de Sivas'tan hareket ederek Tokat, Komenat Niksarı aldı . Amasyayı muhasara ettiği vakit diğerleri gibi Bizanslıların Ankara valisi de Amasyanın yardımına kuşmuştu. Torasan Kayseriden Ankaraya giderek Ankarayı da zabdetti. Ve bu haberi duyarak Ankaraya dönen Bizans valisini mağlup ederek İstanbula kaçırdı .

487 H. ve 1094 M. yılına kadar Kayseri ve Niğde taraflarında hem fütihat hem de hükümdarlık yapan Şah Torasanı kimi tarihler Melik Ahmet Dânişmend Gazinin Kayseri Valisi olarak göstermişlerdir .

Bu tarihte Bizans İmparatoru Aleksi Danişmendlilerin aralarında ki geçimsizlikten istifade ederek öç almak istedi . Büyük bir ordu topladı . Alem dağına doğru akınlar yapmakta olan Şah Torasanla yaptığı harpte Şah Torasan şehit oldu . Eldeki tarih kitaplarında Şah Torasan hakkındaki bilgi hemen hemen bu kadardır . Şah Torasan bir hükümet kurmuş olsa bile hükûmeti ancak kendisi kadar yaşamıştır çünkü ölümünden sonra Kayseri Danişmendlilere geçmiştir . Doğru olarak söylenebilir ki : Şah Torasan Bizanslılara Türk gücünü göstermiş ünlü bir kuuandandır .

§

Şah Torasanın nerede medfun ol-

duğunu tarihler yazmıyorsa da bu gün Kayseri — Adana yolu üstüne ve Niğdenin otuz beş kilometre doğusunda (Bademdere) köyü vardır . Buradan Kamışlı boğazına, Gülek geçidine inilir .

Bademdere köyünün beş kilometre doğusunda bir çok ananelerle yaşayan bu nama bir türbe vardır .

Türbe Ala dağın eteklerinde dar ve sarp bir derenin önünde birdenbire yükselen sivrice bir tepededir . Bu tebeden sonra Aladağın tam eteklerine sıkışmış çok dar bir geçidin ilerisinde bu gün yalnız öreni kalmış olan bir kal'a'ya varılır . Kal'a'dan Aladağa tırmanırken kayalara oyulmuş medeniler de bolunmaktadır : burasının Bizanslılar devrinde oldukça önemli bir kal'a olduğu hissini verir (Ordu kaşı) gibi yer adları da vardır . Bu gün Bademdere köyünde tekkeşinler elinde bir çok beratlar vardır .

Bunlarda :

« المرحوم المغفور السعيد المبرور حجة الحق على الحق الشيخ المعروف بالشيخ طرسان »

Diye yazılmış olup her tekkeşin ve padişah değişdikçe bu beratlar da alınmış ve son zamanlara kadar sürmüştür .

1133 H. tarihli beratta, Aşıklı cemaatinin Şeyh Torasan oğullarından olduklarını iddia etmeleri üzerine

İstanbul Evkaf kayıtlarına bakılarak Aşıklı cemaatinin Torasana değil Tor Hasana nisbetleri anlaşılmış olduğu gibi;

1199 H. tarihli de ise Medinei Niğde sancağının Çam ardı kazasına tâbi Eski maden civarında merhum

Şeyh Torasan .. diye mevki tayin edilmiştir .

Beratların kimilerinde (Şah Torasan) yazılmış olduğu da kaydedeğer .

Yerini yukarda yazdığımız tepede bir çok eski kabirler ve kabirlerin arasında eski bina yerleri de vardır . Fakat 1241 H. tarihinde tekkeşinler tarafından yaptırılmış olan türbe bu hususta kestirme bir fikir vermekten çok uzaktır :

Türbenin yapısı kesme kum taşındandır . Mustatîl bir taban üzerine beşikleme bir tavandan ibaret ve çok basittir kapusu üzerinde bozuk bir sülüs ile yazılmış :

Kaldırıp destin dua eyle hali erkânile
Kıl hulusıla dua Tor Hasan hazretlerine

Beyti ile başlayan üç beyitlik bir kitabe vardır . Türbenin içinde bir mezar vardır . Bu da 1221 H. tarihinde yapılmış ve taşına beş satır üzerine [Kutbularifin evliyayızam eşşeyh Tor Hasan efendimiz hazretlerinin evlâtlarından merhume Emine rahmetullah] sözleri yazılmıştır .

§

Köyde Şeyh Torasan evlâtları hakkında şöyle bir masal vardır : « Torasan ahfadından Emine hatun varmış .. komşu gençlerinden birisi bunu görmüş, sevmiş . Fakat kızıdan yüz bulamayınca araya bir elçi kadın koymuş . Bu da Emineden [köylüler buna Akkız diyorlar Tekkeşinler Emine demişler .] Söz alamayınca . Emineye iftira etmek istemiş gitmiş . Kardeşlerine :

— Kızınız komşunun oğlu ile seviyor .. demiş .

Kardeşleri Emineyi öldürmek için hazırlanmışlar Eminenin nerede bulunduğunu annelerinden sormuşlar; Anneleri « Emine yoktur . » diye kardeşlerini eğlerken Emineye :

— Kaç kardeşlerin seni öldürecekler ..! demiş .

Emine kaçarken uzaktan kardeşleri görmüşler, Arkasından koşmuşlar, Emine oradaki dereden atlarken pabucunun teki suya düşmüş pabucunu ararken su bulanmış bulamayınca :

— Kıyamete kadar bulanık ak! ..

Diye suya inkisar etmiş ve kardeşlerinin yaklaştığını görmüş, kaçmaya devam etmiş .. Kardeşleri büsbütün yaklaşıncaya, oradaki ağaçlardan birisi yarılmış, içine Emine girmiş fakat eteğinin ucu tışarda kalmış, kardaşları :

« Bir balta getirelim ağacı keselim diye obaya koşmuşlar, Fakat geldikleri vakit ne görsünler, Emine ağaçtan çıkmış dedesi Şeyh Torasanın mezarı yanında tobrağa gömülmüş .. Kardeşleri bu durumdan içlenerek obaya dönmüşler .. Eminenin inkisar ettiği su hâlâ bulanık akar-mış ..! »

Anlaşıyorki Tekkeşinler türbeyi yaptırırken bu masalın etgisi altında kalarak Şeyh Torasanı unutmuşlar da Torunu Akkıza (Emine) ye mezar yapmışlar .

Hem de yanlış olarak (Tor Hasan) yazmışlardır .

Niğde Evkaf idaresinin vakfiye kayıt defterinde ve beşinci sahifede yazılı vakfiye suretinde :

.... ان السلطان الاعظم العدل الاكرم مالك رقاب
الام السلطان ابراهيم بن المرحوم المغفور السعيد المبرور
محمد بك

Tarafından bugün dahi bir çokları aynı adla anılan Karapınar, yelgöz, Harman gedigi çardak boğazı, Arpalık gibi yerler yukarıda yazıldığı gibi uzun elkapla adı geçen « Şeyh Torasan » a vakıf edildiği gösterilmiş ve sonunda وقع التحریر فی شهر شعبان المشر بشر رمضان تسع وخمسين

yazılmıştır . Aslını aramakta olduğum vakfiyede tarih 509 ise Danişmendilerden Mehmet oğlu İbrahim gösterilebilir ki: çok yakışır . Nettekim Evkaf dairesinin berat kayıt defterinde 110 uncu sahifede şöyle bir berat kayıtlanmıştır :

Çamardı kazasın Bayem (Badem) dere karyesinde medfun Şeyh Torasan Veli zaviyesinin yevmi bir akça vazife ile zaviyedarlık cihetinin müteveffa şeyh İbrahimden mahlûl olan altı hisseden beş hissesinin oğlu şeyh Mehmede tevcihi mahallinden bailâm ve mazbata inha olunması üzerine icra kılınan tetkikatta zaviyei mezkûre vakfının 509 tarihile müverrih ve mukayyet vakfiyesine nazaran mezkûr zaviyedarlık cihetinin Şeyh müşarünileyhin neslen bade neslin ve batnen bade batnın evlât ve evlâdı zükûruna meşrû idüğü anlaşılmış olduğuna göre.. ilâyazılmıştır. Binaen aleyh vakfiyenin Karaman oğullarından Mehmet oğlu İbrahime ait olması ihtimali yok gibidir . Aksi takdirde vakfiye tarihi-

nin (تسع وخمسين وثمانماية = 859) olması lâzım gelirdi. Yine evkaf kayıtlarından Karaman oğullarından Yakup beyin de Şeyh Torana vakıflar yaptığı anlaşıyor. Ve şu araştırmalardan Şah Torasan'ın burada yattığı meydana çıkıyor.

§

Şah Torasan'ın soyu ve sopu hakkında araştırmalara gelince : Kâtip Çelebi (Cihannüma S. 629) Danişmendiye devletinin kuruluşunu anlatırken Harzem Türkmenleri âyanından Ali'nin Battal Gazinin kız kardeşi kızı ile evlendiğini ve bundan Ahmet adında bir oğlu olduğuna Ahmede (sahibi ilim) anlamında Danişmend denildiğini Ahmet büyük olunca Battal gazinin oğlunun oğlu Torasan ile birleşerek küffar ile cenk etmeğe Abbasî halifesinden izin aldıklarını yazıyor. (*)

Amasya tarihi âli Danişment ile mirkatülcihat v.s. yi mehzurerek Şah Torasanı Ahmet Eanışmenden amucası oğlu olarak gösteriyor.

Ahmet Danişment Türklerin Oğuz han boyundan ve kınık soyundan olduğu yani Selçukilere akrabalığı tarihlerde yazılı bulunduğu göre Torasan'ında Türk oğlu Türk olduğu açık bir hakikattir.

Şah Torasan'ın Battal gazi neslinde olduğu rivayeti de Türklüğü hakkında bir tereddüt uyandıramaz. Battal gaziye Anadoluda hemen herkes eşitmiş ve belki de kitabını okumuş

[*] Köylüler ve tekkeşinler de Şah Torasanı Battal gazi neslinden imiş diyorlar.

Kızıl Bir Akşam

veya dinlemiştir. Battal gazi hikâyesi (*) Türklerde halk edebiyatının çok eski zamanlarda başlamış olduğunu, ulusal kahramanlara değer verilerek öncesizleştirildiğini gösterirse de tarihî değeri yoktur. Battal gazi de o kitapta yazıldığı gibi hazreti Ali oğlu Hüseyin soyundan değildir. Battal gazi Emeviler zamanında Anadolu'ya gönderilen ordularda kumandanlık yapmış ve pek çok yararlıklar göstermiş bir Türk beyidir. Eger Battal gazi hazreti Ali soyundan olsaydı Emeviler zamanında kumanlık verilmezdi. Bununla beraber sözüne inanılacak tarihçiler Battal gazinin (Ebül Hüseyin Abdullahil Antakî) adında bir Türk olduğunu ve Bizanslılarla yapılan savaşların birinde öldüğünü, Seyid gazide gömüldüğünü yazıyorlar.

M. Z. Oral

[*] Melik Danişment gazi tarihi de böyledir. Niksarda yazma nüshasını okuduğum bu hikâyede aşağı yukarı (Battalname) ler gibidir. Bunu Osmanlılardan Murat 2. Yeniçeri kışlalarında okunmak üzere erbabi timardan Arif Ali isminde birine yazdırmış ve bu adama kitabı yazmaktaki başarısından dolayı Tokat dizdarlığını vermiştir. (Bay Ahmet Tevhit'in 17/10 932 günlü mektuplarından.

Battal gazi hikâyesini de böyle bir maksatla yazılmış olsa gerektir. (İbtida Anadolu serhadlerinde islâmiyet mefkûresile çarpışan Türk gazileri arasında doğmuş bir dâsitânın menkıbevî kahramanı saymak lâzımdır.) Türk edebiyatı tarihi Sa. 300 Köprülü zade Fuat

Mehazler : Tarih cilt 2 Sa. 129, 285. Düveli islâmiye Sa. 222, Cihannüma Sa. 629, Taberî Sa. 512, Osmanlı tarihi Necip Asım, Mehmet Arif Sa. 167, Amasya tarihi cilt 2 Sa. 261-294 Yazıda adı geçen eserler Niğde Evkaf kayıtları ve yerinde araştırmalar.

*Göklerin ta ucunda, bir sarayki.. ateşten
Pırlıtlı bir akşam . kanat gerdi gümüşten.
Allı, morlu; lâcivert çiçekler sergisidir.*

*Gönül perilerinin; bezediği bu yuva ;
Altundan bir salıncak, koca ova içinde.
Melekler otağıdır. aşıklar gider ava .
Öbek öbek arslanlar. avlanır derinlerde.*

*Cenk alanı yansı' bu kızılık enğine .
Pırlantadan bir saray işler güneş göklerde
Acunun gözü dalmış' koyu mavi rengine
Gönüllerin ateşi . tutuşur batılarda.*

*Birer menşurdur camlar . dağıtır renk-
lerini;
Bülbül bahçelerine . suların dalgasına .
Çiçekler 'kuşlar sana sunar nağmelerini
Kırlar buseler yollar . gönüller sunasına.*

*Büyülü renk tablosu: yürete açtı yara.
Sevda çelenklerini, maviliklerde ara .
Tak bu aşk taşlarını . içinden akıt yası .
Avut göynülerini' dinsin gönül yarası .*

*Elindeki koncalar . isteklerin sarardı...
Yaralandın mı güzel? artık soluyor benzin
Hicranlara gömüldün . ortalık hep
karardı ;*

Matemini tutuyor .. kalplerde vardır izin

*Gecelere konuksun. mavilikler yüz tülün,
Karanlık enginlerde ; yaktık kandiller
sana*

*Ürkütmesin yolcular . yat, uyu güzel
Sülün .*

*Ufukların gülüsün .. her kes tapınır sana
P. Ataç*

Bir Hasta

*Kasaplar önünde et sırası beklerken
koluma bir dürtten oldu .. Baktım, bir yıl
önce kendisinden 2 teneke yağ aldığım
Göçmen ...*

*— A be mâlim efendi, diyordu, sen
iyiliği seversin, gel şu adamcağıza bir
iyilik et ...*

*Yanıbaşında dikilen 60 lık kıranta-
ya bir göz attıktan sonra Göçmene
dönüp :*

— Ne o, dedim, hayır ola ?

*— Şu adamcağızın bir çocuğu var,
ağır hasta ..*

*6 saatlik yerden onu tâ Niğde'ye
bir liraya getiriverdim amma, hazır
para yoktu .. Bir batman kadar yünü
var, Pazarsız gün olduğuyçin ona da
alıcı bulamadık, « belki Pazara ucuz-
lar » diye kimse almıyor ..*

*— Peki, benden ne istiyorsunuz
şimdi ?*

*— Şu adamın yünü alver de has-
tasına baktırsın ; Artık mal göz çıkar-
maz*

§

*Evde benim getireceğim et ve sebze-
yi bekliyorlardı ki, öğleye pişirsinler ..
4 gündür de bir dirhem kömürümüz
yoktu, onu da çarşıdan 2 katına alı-
yorduk ..*

*Peki amma, bir HASTAya yardım
istenince omuz silkmek nasıl olurdu ?*

— Peki, dedim, alayım :

*Geçen hafta yün kaçtan satılmış,
sordunuz mu ?*

— Bu manı 4 liradan satılmış..

*— Haydin öyleyse, dedim, yünü
göreyim de tartalım ..*

*— Şuracıkta Handa efendi, istersen
birlikte gidelim .*

§

*Zavallılar beni kaçıracaklarından
korkuyorlar da onun için birlikte gö-
türüyorlardı ! Sabahtan beri kimi bilir
kaç insafsıza :*

— Yün var, alırmın ? dediler de :

— Ne isten ? sorusuna :

— 4 lira !

Karşılığını verince :

— Yaramaz !

*diye savıldular, « Öldüm bahasına »
kelepir arıyan kaç uğurlu kişinin o-
yuncuğu oldular ..*

§

*Hem yürüyor, hem konuşuyorduk :
— Senin anlıyacağın, diyordu o
kıranta adam, bu hasta benim
oğlumdur ..*

*Adana'ya orak biçmeğe gittiydi,
ZEHİRLİ SITMAYA yakalanmış, dön-
dü - geldi ..*

*Köyümüzde okutmadık Hoca, bak-
tırmadık koca karı bırakmadık .. İyi
olmadığını görünce buraya getirdik ki
Doktor .. Beye baktıralım ...*

*Hana girmiştik .. Birkaç basamak-
lı merdivenden bu hanın tek odasına
çıkık .. Bu oda, buranın tek konuğu
olan çarık kömürcülerin uzanıp yat-
tığı yerdirdi .. Altındaki ahıra da hay-
vanıklarını bağlarlardı ..*

*Kapıdan girer girmez yün çuvalını
kucaklayan adamcağız onu Bana doğ-
ru sürükliyerek :*

*— Bak efendi, diyordu, öyle Pa-
zarda sattıkları gibi ıslak - muslak
değildir . Kup - kuru, tertemiz yün ...*

Yüne baktıktan sonra şöyle bir göz gezdirdimdi, odanın loş bir bucağında serili bir yatak, bu yatak üstünde ara-sıra çırpınan bir kol, bir bacak gördüm. Başucunda da yaşlıca bir kadın, elindeki yağlıkla o yatağın sineklerini kovalıyordu ...

— Hastanız bu mu yoksa ?
diye o yana yörüdüm .. Bir de ne göreyim :

Çam bölmesi gibi bir adam .. 40 yılda yetişen bir yiğit !, Amma, hastalık onu bilirmiş te, kup - kuru, kas-katı bir iskelet biçimine sokmuş .. göz-leri pek ağır açılıp kapanıyor, dili la-ğır - luğur ediyorsa da söylediği anla-sılmıyor ..

Babasına sordum :

— Yününüz ne kadardı, tarttınız mı köyde ?

— Tam bir batman, efendi, istersen sen de tart ..

— Peki a kuzum, dedim, bu yünün parasından bir lirasını arabacıya ve-receksin, kalacak 3 lira .. 2 gez gelme-si için Hekime 2 lira, reçetelerine de, en aşağı, yarımşardan, bir lira verince sana Han parası bile kalmıyacak .. bu hasta da böyle bir yerde yatarak öyle 2 reçeteyle filân iyi olacak soydan değil .. Hani, ne paran yetecek, ne hastan iyi olacak ..

Evet Efendi, dediğin doğru emme, nideyim ...

— Nideceği müdeceği yok ; Bu hastayı ancak Hastane pâkleri .. hemen oraya götürmelisin ...

Adamın şaşkın - şaşkın bakıp ka-lışından anlıyordum ki, Hastaneden ürken zavallılardandı !

— Haydi, dedim, durma .. Yükle arabaya da beraber gidelim, Doktora

ben de rica ediveririm de çabucak ya-lırıp baktırırız .

Adamın hiç kumladığı yoktu !.

— Ne duruyorsun, davranıversene !
deyince de, dudaklarından şu sözler döküldü :

— Pareyle baktırsak daha iyi ol-ma mıy ki !.. derim ..

— Be zavallı adam, para dediğin 3 liracık değil mi ? cahilliği bırak ta, haydi Hastaneye gidelim . Millet orası-nı en çok sizler için açmıştır ...

Daha görgülü olan göçmen ara-bacının da yardımıyla, bin belâ, kandi-rabildik amma gene gönülsüzdü !

Canlı cenaze halindeki hastayı ara-baya koyup ta yollanacağımız sırada adamcağız oğluna baktı - baktı da hiç-kıra - hiçkıra ağlamağa koyuldu .. Göz yaşları kır sakalına damlarken, kuru dudaklarından da şu sözler dökü-lüyordu :

— Ah Ali'm, ah !. Bunca cenkler-den sağlam çıkıp geldin de ... sen ö-lürsen 4 yavruna kim bakacak ..

§

Arabanın önüne düşüp onu - hasta-yı sarsmıyacak bir yoldan - Hasta-haneye götürüyorum; ricam üzerine Hekimde hemen bakıp yatırıyor .. Pe-ki amma sevinecek olan Baba kaygu-lu !.. Oğlunun baş ucunda dikilmiş :

— Beni burada bıraksınlar da dü-şüp müsecek olursa bakayım ...
demez mi ?!

Adamcağızda yürek çürük .. sa nı-yor ki, oğlu orada öldürülecek ?!

Onu oradan ayırmak için de hay-lica uğraşıyorum amma, bir saat geç-

Öğretmen marşı

Bilgi, hüner evrenin yıldızıdır kaynaşan
Fen, eğitim göklerinin tanır ışık saçan,
Biz güneşler ordusuyuz, karanlıklardan taşan,
Öğretmenlik ertğine ün yaratan yurda san ..

Yüreklerde kültür aşkı yanan öğretmenleriz,
Egemenlik yollarında savaşmayı severiz,
Ülkü daha uzaksa da görünüyor parlak iz,
Aşmalıyız ancak bir çok dag, tepe bir çok deniz.

Devrim yapan öğretmenin alını açık başı dik,
Yükselttiği ezgilerin yarattığı ses çelik,
Memleketin her yanına yaydı genel bir betik,
Okuyanlar dediler ki böyle kitap görmedik...

İssiz, ucura bir sokağa dönmüştü bilgi yolu,
Öğrencine sen öğrettin tanıtın sağı, solu,
Sensin utku anıtının en güçlü, gürbüz kolu,
Öğretmen, koş, amacına, arkan, önün ün dolu...

Çıktığın yol karanlıktı, geçtiğin çukur derin,
Şimdi çevren besin saçan kaynağıdır hünerin,
Beğeniyor işlerini gerçi hep büyüklerin,
Orununa ermelisin, çok yüksektedir yerin ...

Okşa vatan yavrusunun ruhunu sazın ile,
Soysallığa götür onu, uğratmadan işkile,

meden evimin kapısını çalıp beni ye-mekten kaldırıyor .. gidecekmişim de hemen oğlunu ilaqlattıracaktım !

Yemeğimi yarıda bırakıp Hekimin evine gidiyor, onu da sofradan kaldı-rıp bin rica ve minnetle derdimizi an-latıyorum .

Hekim, vizitesi dışındayken bile, yemeği yir yimez Hastaneye gidiyor ve Babanın :

— ille oğlumu isterim ! sözüyle karşılaşılıyor !

Hektmeçiz ne yapsın ? « kendi üs-

Yurtseverlik ırasına yaratıcılık dile,
Ulusalılık duyğusudur onu çeken öz dile...

Güzel sanat zevki veren dil kuruyorsun öğün,
Öyle güzel bir dil ki bu her soysal dilden üstün,
Gönülleri birleştiren bestelerin aldı ün,
Geçmiş attın çukura kalbleri sarstın bu gün...

Bilgi, öğüt, eğitim dök yavrulara durmadan,
Asrılığı kavramıyan kalblere bağır : Uyan ...
Yurt borcunu ödiyorken ödev odlarıyla yan
Cumurluğun buyruğuna yürekte yarat inan...

Çiğne, devir eskiliği ey yetişen Türk kıızı,
Bir aylese özgenliğin ey sönmiyen yıldızı,
Yeniliği alına yaz, kalmadı artık sızı,
İşte vatan anne bak, ne pembe, ne kırmızı ..

Bayanlara asriliğin isteğini vermemek,
Erkekleri acı, tinsel öksüz bırakmak demek,
Dag, uçurum gelse de koş durmadan ver emek,
Engelleri parçaladı Cumurluktaki bilek .

İşliyoruz, toprağı altın yapacak bir silâh,
Bekliyoruz cenneti imrendirecek sabah,
Uçmağını bekliyoruz nerdesin ey şen gün ah...
Sende o Uçmak, o sabah ey ATATÜRK ey ilâh...

Sabri Güzel

telememle hastamı alıyorum » diye bir kâğıt alarak oğlunu veriyor .

§

Ben işin bu kadarını biliyor; fakat, « ah, şu göçmeni bir görsem de sor-sam ! » diye merak edip duruyordum. Ertesi Pazar ona rastlayıp :

— O hasta ne oldu yahu ? deyince :
— A ! diyor, Hastahaneden çıkarıl-dığı günün avşamı, gördüğün Handa ölüverdi !

...., ?? !!

A. Rasim Kocabaş

Folklor araştırmaları :

Köylerde Sosyal örgütlerden Gençler kurulu

Anlaşıyor ki : Köylerde İhtiyar kuruluna muvazi bir de Gençler kurulu varmış . Türkler önceden demokratıdır , Türk tarih ve halkiyatında bunun pek çok örnekleri vardır .

Nigdenin Dunderli köyü folklor bakımından bir hazinedir . Burada ulusal görenekler hiç değişmemiştir . Kurulduğu gibi yaşıyorlar . Bunlardan birisi (Gençler kurulu) dur . Bu örgüt hakkındaki araştırmalardan önce köyün yerini ve kuruluşunu gözden geçirelim :

Dunderli; Torosların bir kolu olan Aladağın Kayseriye doğru uzanırken çevirdiği kıvrımın başladığı yerdedir . Dağın tam eteklerinde dar bir derenin yamaçlarına kurulmuştur . 200 evli büyücek bir köydür . Nigdenin doğu kuzayında ve 45 kilometre uzağındadır . Aladağ bu köyden başlayarak kocaman bir istifham çeviriyor ki : Bu istifhamın son noktası Erciyaştır . İçi ise (Sultan çayırı — Sultan sazı) denilen ve 35 × 45 kilometre Iramında çukur bir arazidir . Buradaki köylere ova köyleri denilir . Dunderli bunlara çok yakındır . Dunderlinin tam önünde (Gök çakıl) adında ve mevsime göre üç dört değirmen çevirecek kadar bol su veren bir göze vardır . İhtiyarların anlatışına göre bu yakınlardaki ufak tefek yidi oba

bundan 250 - 300 yıl önce bu (Gök çakıl) ın başına toplanmışlar, köy kurmuşlardır . Demek oluyorki köylüler 300 yıl önce buraya yerleşmiş bir Türk oymağındandırlar . Köyde bugün ayakta duran tarihî eser yoktur . Yalnız köyün yakınlarında bir yer altı kilisesi varmış ki : Bizans işi olduğu bir bakışta anlaşılan kapı söveleri bugün köyün mezarlığında duruyor .

Köylerde eskidenberi bir (İhtiyar meclisi - İhtiyar heyeti) olduğunu biliyorduk . Bu araştırmalar gösterdi ki : köylerde ihtiyar kurullarının yanında birde (Gençler kurulu - Gençler heyeti) vardır . Bu da öteki kadar eski ve köklüdür .

Gençler derneği köyün gençleri arasında gürbüzlüğü, nezaketi, ahlakı ile arkadaşları arasında sevilen sayılan üç genci açık oy ile seçer . Bunlara :

Yiğit başı

Gönüllüler (ağa) sı

Bayrakçı yahut Bayrakdar denilir .

GENÇLER KURULUNUN SEÇİM İŞİ VE SÜRESİ :

Yiğit başının veya üyelerinin bir eksiği görülünce dernek kurulur . Toplanılacak odanın tamına derneğin bayrağı çekilir . Bayrağı gören gençler oraya toplanırlar . Kimi bir kaç gün ayışmalar sürer . Eksiği görülen yiğit başmaya veya gönüllüler ağasına :

— Seni yiğit başlıkta veya bayrakdarlıkta görmek istemiyoruz . Denilir .

Bu suretle çokluğun istemediği yiğit başı veya üyeleri itirazsız çekilmeğe mecburdur . Darılmak olmaz . işine nihayet verilenlerin yerine açık oyla yenileri seçilir . Seçime iştirak edebilmek veya seçilebilmek için o köyden olmak, bekâr olmak şarttır . Köyde bu dernek lafı edilirken muhtarın babası Kadir (ağa) :

— Dedem köyde 20 yıl kadar bayrakdarlık yapmış onun için bize bayrakdar oğulları derler .

Değişine göre ödevlerini eksiksiz yapabilenlerin senelerce ayrılmadıkları gibi bir kaç ay içinde yiğit başlıktan düşenler de varmış ki : Bundan seçim için bir müddet olmadığı anlaşıyor .

GENÇLER KURULUNUN HAK VE SORAVLARI :

YİĞİT BAŞI :

Yeni seçilen yiğit başı arkadaşlarına genel bir şölen vermekle işe başlar . Ve artık gençler arasında sayılır, her yerde başa geçer . Sözü

dinlenir, her işte son söz onundur . Diğer gençlerin başkanıdır . Köy gençlerinin doğru olmalarını, iyi gezmelerini, eğlenmelerini yiğit başı yönetir .

Her hangi bir şekilde dernekten dernek kuraylarından ayrılmış, uygunsuzluğu görülmüş bir genci (yolsuz çıkarmak) ve diğer arkadaşlarına danışarak ona (ceza kesmek) bir şölen verdirmek yiğit başının hakkıdır .

Bununla beraber aşağıda görüleceği gibi köy düğünlerinde bayramlarında yiğit başı önemli işler görür .

GÖNÜLLER AĞASI :

Diğer köylerden gelen gençlerin düğüncü misafirlerin yatacakları odaları göstermek onlara (hoş geldiniz!) demek, yemek ve kahve vermek istirahatlarını gözetmek gibi işlere bakar .

BAYRAKDAR :

Derneğin bayrağını saklar . Derneğin bayrağı beyaz bir uckurluğa eklenen kırmızı, beyaz, yeşil renklerden yapmış üç kanaddır . Her kanadın ortasına doğru Hilâl ve Yıldızları vardır . Bayrakdar her hangi bir zaman Yiğit başının veya derneğin istediği yere bayrağını diker ve orada muhafaza eder .

Gençler kurulunun en önemli işleri düğünlerde ve bayramlardadır . Köyde düğüne başlanırken düğün sahibi önce yiğit başıya baş vurur . Yiğit başı derneği toplar . Bayrakdar bayrağı alır . Düğün evinin üstüne gelirler . Orada düalar okunarak bayrak dikilir . Düğün başlar

Bayrak güğün süresince orada kalır. Perşembe günü gelin almaya gidildiğinde bayrakta beraber getirilir. Kız tarafı evinin üstüne dikilir. Orada Bayrağı saklamak bayrakdarın ödevidir. Eğer bayrakdar biraz gafil davranırsa kız tarafı bayrağı kaçırmak ki : bayrakdar bu gafletten dolayı Yiğit başının tayin edeceği bir ceza ile cezalandırılır.

Düğün içinde ve bayram şenliklerinde yiğitbaşı ve gönüller ağası durmadan köy gençlerini ve köye gelmiş konukları yönetmeye ve ağırlamaya çalışırlar. Güveği gerdeğe girebilmek için yiğitbaşından izin alır. Çünkü sevip içine girdiği derneğinden artık ayrılmak üzere dir. İzin alınca arkadaşlarına veda ettiği gibi dernegede bir kuzu veya kurbanlık bir koyun armagan eder.

Bununla beraber güveği gerdeğe girmekten önce yıkanmak için törenle soyunurken mendilini, bıçağını veya diğer bir eşyasını evlilerden biri aşırırmaya çalışır. Eğer aşırırdığı eşya o anda bulunamazsa onu yiğitbaşı ödemeye mecburdur.

GENÇLER KURULUNUN

VARİDAT VE MASRAFLARI :

Köylülerin anlatışına göre bu kurulun bir bütçesi yoktur. Fakat düğün sahibinden, güveğiden ve ceza kesilen gençlerden aldıkları paralar, kuzular, koyunlar kurulun geliri demektir. Yiğit başı ayrıca başka köyden gelin almaya gelenlerin önüne çıkar.

— Yol kalsın erkân kalmasın !
der . Ve (bac) ister, alır . Bütün bu

aldıkları Yiğit başı ile bayrakdarın olur . Bununla zaman zaman arkadaşlarını toplar . Şölenler verir . Ve düğünde masraflar yapar .

KURULUN EREKLERİ :

Köy düğünlerini ve bayram şenliklerini yönetmek, bekâr gençleri onurlu ve şerefli olarak yaşatmak, köyde düzensizliğe meydan vermemek ve gençleri bir başkanın saygısı altında yaşatmaktır .

§

Anlaşıyor ki : Köylerde bugün ödevleri kanunla saptanmış olan İhtiyar kuruluna muvazi birde gençler kurulu varmış . Bu örgütü yalnız Dundanlı köyünde gördük . Diğer köylerde bunun için araştırmalar yaptık . Fakat ya büsbütün unutulmuş yahut ihtiyarların hatıralarında kısmen kalmış olduğunu gördük .

Sonuç olarak diyebiliriz ki : Türkler önceden demokratıdır . Türkün sosyal bünyesine en uygun yönetim şekli Cumurluktur . Türk tarih ve halkiyatında bunun pek çok örnekleri vardır . Yukarıda yazdığımız ise bunun küçük bir misalidir . Bununla beraber bu ulusal örgütü köylerimizde yeniden canlandırmak ona günün icaplarına göre yönler, ödevler vermek — en geniş anlamile — köy içtimaiyatı için mutlak faydalı olacaktır .

M. Zeki Oral

Aşık Tahiriden (derleme)

Aşkına yarım mahiran olsun derim meşrep buya
Serde sevda Tahiran olsun derim meşrep buya,
Hemin arif, hemin zarif, hemin erbabi kemâl,
Nas içinde şahiran olsun derim meşrep buya

**

Denği olmazsa cihanda billor gibi veçhin,
Kamer gibi tahir olsun derim meşrep buya,
Meclisi irfan içinde şakısa büllül gibi,

**

Tahiriyim hamdülillah aslı nesli tahirim
O da benden tahir olsun derim meşrep buya .

Derleyen

M. Elmacı

Şehirde akşam

Yoruldu artık güneş, gene batıya döndü,
Kendini yavaş yavaş al bultlara gömdü:
Şişeklerin gündüzün taştan sevinci söndü:
Şimdi herkes evinde uykuyu aramakta,
Artık akşam yaklaştı, artık akşam olmakta

Bulutlar bir yorgandır güneş onu örtünen,
Bulutlar bir kafestir, güneş orda tüneyen;
Bulutlar bir kedidir, ki göklere sürtünen
Bu kedi, ışıkları sessizce yalamakta . . .
Artık akşam oluyor, artık akşam olmakta .

Güneşin orda kalan kızıl gözyaşlarına
Bakıp' onu içiyor kayalar kana kana .
Pencereler ağlıyor . . tabiat yana yana
Selâmlıyor güneşi . . artık akşam olmakta ,
Bultlar ağır ağır gündüzü yalamakta . . .

Kuşlar kimlere küsmüş, yeller hafif esiyor,
Çoban dağa çıkmıyor, burada ne geziyor?
Gözler, süzğün denizde aceba ne seziyor?
Anladı ki, onlarda akşam yası tutmakta;
Artık kararmış her yer, artık akşam olmakta

Galip Doğan İdil

Maksim gorki (SERSERİLER)

Büyük Hikâye :

B. S.

Malva

Kaşlarını oynattı ve kısa bir sü-
kütten sonra cevap verdi :

— Oğlun güzel delikanlı .

Vasilinin kıskançlık damarları ka-
barmıştı, bağardı .

— Onun güzelliğinden sana ne
oluyor ?..

— Ne bileyim ben?..

— Sen ... Baksan, a ... Budalalık
edip durma .. Sabrettiğim kâfi ..
Benimle alay edemezsin ..

Dişlerini gıcırdattı, yumruklarını
sıktı ve devam etti :

— Bugün, daha gelir gelmez bir
oyuna başladın .. Anlamıyorum, yal-
nız şunu iyi bil ki .. Anlamam, senin
için çok fena olur .. Tuhaf, ne tuhaf
yüz buruşturmalar filan .. Farkında
yım .. Hani, sizinle nasıl başa çıkıla-
cağında bilirim, yani ..

Malva, başını çevirmeden lâkayt
bir tavırla söylendi :

— Beni korkutma, Vasili ..

— Öyle ise sende alayını kes !.

— Boşuna uğraşıyorsun ..

— Budalaca sözlerle, bu kalles ha-
reketlere devam edersen seni dört
dönderirim, vallahi ..

Vasilinin hiddeti gittikçe artıyordu.

— Beni dövecekmisin ?

Erkeğe yaklaştı ve karma karışık yüzüne merakla baktı.

— Tanımayan biri görse metağ bir karı sanır. Tabii, icabederse dö-verim de..

Malva sakın bir sesle söylendi :

— Fakat düşün ki ben senin ka-rın değilim .

Ve cevap beklemeden devam etti :

— İhtimal, karını hiç sebebsiz dö-vebilirdin .. Şimdide aynı şeyi bana yapmak niyetindesin .. Fakat; sen geç onu yavrum ! Ben hürüm .. Her şey vız gelir, bana ... Anlıyorsun? Hürüm.. Bana, yalnız ben karışırım. Kimseden de zerre kadar korkum yok .. Halbuki, sen; koca herif .. Oğ-lundan bile ödün patlıyor .. Ona ne kadar yaltaklandığını gördük .. Ha-lâ beni tehdit etmek yüzüzlüğünü gösterecek misin ?

Malva nefretle başını salladı ve sustu. Bu soguk sözler Vasilinin hiddetine tam ve isabetli bir dar-beydi. Onu bugünkü kadar güzel görmemişti. Hayret etti.

— Çenesi açıldı .. Diye söylendi.

— Sana söyleyecek bir kaç sö-züm daha var .. Serajkaya, (insan nasıl ekmekten vaz geçemezse oda benden geçemez, bensiz yaşayamaz.) demişsin .. Aldanıyorsun, yavrum . Çünkü ben buraya senin için, sana olan sevgimle geliyorum . Şu plaj olmasaydı ! (kolunu geniş bir hare-

ketle uzattı) ... Ben burada, yalnız, sessizliği seviyorum .. Benim gözüm-de erkek değil, şu deniz ve şu gök var .. Sen buradaymışın, bu ona hiç kıymet vermez .. Eğer Serajka olsay-dı ben yine gelecektim .. Ve Serajka-yı görecektim .. Oğlun olsaydı yine buradaydım .. Ozaman, ah, oğlunla karşılaşacaktım .. Fakat kimsenin olmayışı bence daha iyi..? Hepinizden topunuzdan nefret ediyorum .. Aklı-ma estiği anda istediğim erkeği al-mak benim elimde olduktan sonra..

Şunu da bil ki kendime bulacağım erkek her halde senden çok iyisi ola-caktır ,

— Hoppala !..

Vasili hiddetle homurdandı ve ka-dını boğazından yakaladı .

— Demek böyle ha !..

Kuvvetle sarstı .. Malvanın bütün kanı yüzüne hücum etmiş, gözleri kan çanağına dönmüştü, Bununla beraber hiç bir harekette bulunmadı.

Yalnız, ellerini, gırtlığını sıkkan eller üstüne koymuştu.

— Bak, içinde ne kirli çıkınları varmış ? (Vasilinin hiddetden sesi kısılmıştı .) Benim yüzüme güler-sin, ha ! Peki, gösteririm ben sana !.

Malvayı yere doğru eğdi . Ağır elile ensesine vuruyor ve elinin yağ-lı, elastiki cilde her teması onda derin bir haz uyandırıyor .

Fakat bir hareketle kadını itti .

— Al ! yılan karı !.

Malva hiç bir şikâyetle bulun-madı, sessiz, arka üstü yuvarlandı . Soluyordu, yüzü kırmızıydı; fakat, yine güzeldi .

Kipriklerin altından bakan yeşil gözlerde soğuk ve kindar bir alev parlayordu . Vasili heyecanlı ve hid-detinden aldığı neticenin memnuniyetle bu bakışların farkına varamadı . Kadının üzerine eğildiği zaman onu tatlı bir tebessümle gülümser gördü .

Evvelâ; dudakları bir az titreşti, sonra gözleri parladı, yanaklarında gamzeler belirdi ve gülmeğe başladı.

Vasili, bir az evvel döğdüğü kadı-nın bu şen kakkahalarına hayretle bakıyordu . Kolundan yakalayıp çekti ve endişe ile sordu :

— Neyin var, Şeytan ?..

Malva gözlerini süzerek mırıl-dandı :

—Vassia beni sen döğdün, değilmi ?.

—Evet, ben ... başka kim olabir ki ?

Bu sorgulardan bir şey anlama-dan bakıyor ve ne yapacağını bile-miyordu .

Yeniden döğmek ?.. Fakat; hiddeti ölmüştü, artık ..

— Beni seviyorsunuz ?.. Sevdğin için döğdün, değilmi ?.

Fısıldayan bu sesi eşitmek Vasiliyi hararetlendirdi .

— Allah cezanı versin, emi ?.. Hoşu-namı gitti ?

— Vassia ! halbuki ben, artık be-ni sevmiyeceksin, sanıyordum .. oğ-lu geldi .. Her halde beni koğar .

diyordum .

Tuhaf ve kuvvetli bir kakkaha .

Vasili gayrî ihtiyari güldü :

— Budala !..

Bir an için kendisini kabahatlı gördü ve Malvaya acıdı .. Fakat; az evvelki sözlerini hatırlar hatırla-maz kaşlarını çatarak devam etti :

— Oğlumun hiç ehemmiyeti yok bu meselede .. Seni ben kendi kaba-hatın için döğdüm .. Nediye benimle alay ettin ?

Malva :

— Seni tecrübe etmek istedim, dedi ve omuziyle hafifce dokunarak ilâve etti :

— Çapkın !

Vasili kulubeye baktı ve kadına sarıldı :

— Beni tecrübe etmek, ha !. Demek buna ihtiyacın vardı ?.. Hakkın imiş öyleyse sopa !..

Malva gözlerini yarı kırparak :

— Ehemmiyeti yok ! dedi . gücen dim sanma : beni sevdiğin için döğ-dün .. Ben de karşılığını gösterece-gim ..

Uzun, uzadıya yüzüne baktı, tit-redi ve sesini alçaltarak tekrar etti : hem öyle ki ...

Vasili bu sözleri kendi lehine yordu .. Abdal abdal gülümseyerek sordu ;

— Söyle, nasıl ?

Malva, sakit cevap verdi :

— Görürsün ..

Fakat dudakları titreyordu.

Vasili :

— Ah ! Güzelim ! diye Haykırdı ve onu kolları arasında daha kuvvetle sıktı..

Bilirmisin ? Seni döveli daha çok sevmeğe başladım ... Gözüme daha güzel, daha candan görünüyorsun ..

Civarlarında martılar uçuşuyordu. Rüzgâr, dalgaların sağtığı suları ayaklarının uçuna kadar getiriyordu; ve denizin yorulmak bilmez kahkahasında sinirleri uyuşturucu bir tesir vardı .

— Ah ! Hayat !. (Vasili kendi sine sokulan Malvayı yumarak ohşadı) dünyanın tadı böyle çıkar, işte .. Haram her şeyden tatlıdır .. Sen bilmezsin, yavrum .. Fakat ben bazan hayatı düşünür ve korkarım .. Bilhassa uyumak ihtiyacını duyduğum geceler karşımda nihayetsiz bir deniz, üstümde ucsuz, bucaksız bir sema ve bütün etraf karanlık ... korkunç !.. Ve ben, bütün bunların bu namütenahiliklerin ortasında tek başıma, yalnızım. o vakit kendimi o kadar küçük hissedirim ki altımda dünya sarsılıyor sanırım; toprağın üstünde benden başka canlı mahlûk yok zannederim .. O zamanlar, sen yanımda bulunsan ... Hiç olmazsa ikimiz olsak !..

Malvanın gözleri yarı kapalıydı : Vasilinin dizlerine yatmış susuyordu. Köylünün, rüzgâr ve güneşin yaptığı haşin fakat sevimli yüzü kendisine doğru eğilmiş uzun kırçıl sakalı boynunu gıcıkliyordu.

Hareketsizdi; yalnız, göksü, nefes

Celâl Sahir'in

TEMİZ RUHUNA

Bir son bahar yelimi seni alıp götüren
Ozanlık savaşının altın yamaçlarından?
Akşamların başında ve yatsılarla beliren
Kızıl güllermi öptü pembe yanaklarından?.

**

Tabutunun ardında dökülen göz yaşları
Seni Tanrına kadar ağıtla götürdüler.
Kızıl göklerin bile kanayan bulutları
Günlerce, haftalarca matem yaşı döktüler.

**

Mezarının başında ayaklanan gölgeler
O kara toprakları güllerle süslediler.
O hazan gecesinde gökten inen melekler
O temiz ruhunu birer birer öptüler.

Hamit Çağlar

aldıkça, muntazam, fasıllarla kabarmaktaydı. Vasilinin bakışları, bazan denizde dolaşıyor, bazan da bu kendisine pek yakın gökse takılıp kalıyordu.

Malvaya yalnızlıktan duyduğu can sıkıntısını, hayat hakkında karanlık düşüncelerle dolu uykusuz gecelerinin ızdırabını anlatıyordu.

Ağzını genç kadının dudaklarına yaklaştırmıştı ve sıcak, yağlı bir çorba içer gibi şapırtı ile öptü.

— Daha var —

Abone :

Yıllık : (100) Kuruştur .

Altı aylık : (60) »

Sayısı (10) kuruştur.